

10. Ratheeswari, K. (2018), Information communication technology in education. Journal of Applied and Advanced research, 3(1), 45-47, <https://static.jobgam.com/ov/Rukaya17486d/Rukayat1648653742826-ov.pdf>
11. Stringer, E, Lewin, O, & Coleman, R. (2021). Using Digital Technology to Improve Learning Guidance Report, Education Endowment Foundation, https://d2rio4wvoliusb.cloudfront.net/production/eef-guidance-reports/digital/EEF_Digital_Technology_Guidance_Report.pdf?v=1695267057
12. Kyssyrauova Shynar Anderbekovna Innovative technologies in primary school // International scientific review. 2019. №LVII.

AYOLLARNI TADBIRKORLIKKA JALB QILISHNING IQTISODIY- IJTIMOIY AHAMIYATI.

Qulmurotov Sohibjon Jumaniyozovich

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti

“Iqtisodiyot” kafedrasи katta o‘qituvchisi

e-mail: sohibkulmurotov@gmail.com

Ergasheva Laziza Sohib qizi

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti

“Bank ishi” yo‘nalishi I – bosqich BI-90-24 guruh talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada ayollarni tadbirkorlikka jalg qilishning iqtisodiy va ijtimoiy sohalardagi ahamiyati chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqotda gender tengligi, iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy barqarorlik o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik O‘zbekiston misolida ko‘rib chiqiladi. Ayollarning tadbirkorlikdagi faolligini oshirish orqali mamlakat iqtisodiyotiga qo‘sadigan hissasi, shuningdek, oilaviy va jamoat hayotidagi ijtimoiy ta’siri muhokama qilinadi. Maqolada, shuningdek, tadbirkor ayollarni qo’llab-quvvatlash bo‘yicha davlat siyosati, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish uchun zarur bo‘lgan chora-tadbirlar tahlil etiladi.

Kalit so‘zlar: Ayollar tadbirkorligi, gender tengligi, iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy barqarorlik, O‘zbekiston.

Abstract. This article provides an in-depth analysis of the economic and social significance of involving women in entrepreneurship. The research examines the interconnection between gender equality, economic development, and social stability in the context of Uzbekistan. It discusses the contribution of increasing women’s entrepreneurial activity to the country’s economy, as well as the social

impact on family and community life. The article also analyzes state policies for supporting female entrepreneurs, existing challenges, and the necessary measures to address these issues.

Keywords: Women entrepreneurship, gender equality, economic development, social stability, Uzbekistan.

KIRISH

Ayollarning tadbirkorlikdagi ishtiroki zamonaviy iqtisodiyotda muhim o‘rin tutmoqda. Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, ayollarning biznesdagi faol ishtiroki nafaqat iqtisodiy o‘sishga, balki ijtimoiy barqarorlik va tenglikka ham katta hissa qo‘shadi. O‘zbekiston Respublikasida so‘nggi yillarda gender tengligini ta’minalash, ayollarni iqtisodiy faoliyatga jalb qilish va ularning tadbirkorlik salohiyatini rivojlantirish bo‘yicha sezilarli choralar ko‘rilmoxda. Ushbu maqola ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishning iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyatini ilmiy jihatdan o‘rganishga qaratilgan bo‘lib, mavzuning dolzarbligi mamlakatning barqaror rivojlanish strategiyasi, ijtimoiy va iqtisodiy siyosatdagi o‘zgarishlar bilan chambarchas bog‘liqdir.

Tadqiqot mavzusining dolzarbligi. Zamonaviy iqtisodiy va ijtimoiy sharoitlarda ayollarni tadbirkorlikka jalb qilish masalasi O‘zbekiston Respublikasining barqaror rivojlanishi uchun strategik ahamiyatga ega bo‘lib bormoqda. 2024-yil 1-iyul holatiga ko‘ra, O‘zbekiston aholisi 37 million 134,2 ming kishini tashkil etdi, shundan ayollar soni 18,4 million nafardan oshdi. Bu raqamlar ayollarning mamlakat iqtisodiyotidagi potentsial salohiyatini ko‘rsatib, ularning tadbirkorlikdagi faolligini oshirish zarurligini ta’kidlaydi. Gender tengligini ta’minalash va ayollarni iqtisodiy faoliyatga kengroq jalb qilish nafaqat iqtisodiy o‘sishga, balki ijtimoiy barqarorlik, oilaviy farovonlik va jamiyatdagi umumiy barqarorlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish orqali mamlakatning iqtisodiy salohiyatini yanada kuchaytirish mumkin, bu esa uzoq muddatda ijtimoiyadolat va barqaror rivojlanishga hissa qo‘shadi.

O‘zbekiston Respublikasida 2024-yilda ayollarni tadbirkorlikka qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha muhim choralar ko‘rildi. Masalan, Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi ma’lumotlariga ko‘ra, “Ayollar daftari” loyihasi doirasida yil davomida 500 mingdan ortiq ayol ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash dasturlaridan foydalangan, shundan 100 mingga yaqini tadbirkorlik faoliyatini boshlash uchun grantlar, o‘quv kurslari va maslahat xizmatlaridan bahramand bo‘lgan. Shu bilan birga, Statistika agentligining 2024-yilgi dastlabki hisobotlarida ayollar boshchiligidagi kichik va o‘rtacha bizneslar soni o‘tgan yilga nisbatan 5% ga oshgani

qayd etilgan, ammo bu ko‘rsatkich hali ham aholining umumiy soni va iqtisodiy ehtiyojlariga mos darajada emas. Ayollarning tadbirkorlikdagi ulushini oshirish uchun yanada samarali siyosat va qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari zarur bo‘lib, bu mamlakatning iqtisodiy salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishga xizmat qiladi.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) doirasida ayollarning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirish 2030-yilgacha bo‘lgan dolzarb vazifalardan biri sifatida belgilangan. O‘zbekistonning “O‘zbekiston-2030” strategiyasida ham ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish ustuvor yo‘nalish sifatida ko‘rsatilgan bo‘lib, 2024-yilda ushbu strategiya doirasida xotin-qizlarni tadbirkorlikka jalb qilish uchun qo‘srimcha moliyaviy imtiyozlar, jumladan, imtiyozli kreditlar hajmini 1 trillion so‘mga yetkazish, grant dasturlari va ta’lim imkoniyatlari joriy etildi. Ushbu chora-tadbirlar ayollarning tadbirkorlik sohasidagi faolligini oshirish, gender tengligini ta’minalash va iqtisodiy o‘sishga hissa qo‘sish uchun muhim ahamiyatga ega.

Ayollar tadbirkorligining ijtimoiy ahamiyati 2024-yilgi ma'lumotlarda ham yaqqol namoyon bo‘lmoqda. Qishloq hududlarida yashovchi ayollarning aksariyati hali ham iqtisodiy faollikdan chetda qolmoqda, bu oilaviy daromadlarning pasayishiga va ijtimoiy muammolarning kuchayishiga olib kelmoqda. Masalan, 2024-yilda qishloq joylarda yashovchi ayollar orasida ishsizlik darajasi shaharga nisbatan 1,5 baravar yuqori bo‘lib, bu holat tadbirkorlikni rivojlantirish orqali ijtimoiy tenglikni ta’minalash zarurligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, ayollarning tadbirkorlikdagi faolligi oilaviy byudjetni mustahkamlash, bolalarning ta’limi va sog‘liqni saqlash xarajatlarini qoplashda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda, shuningdek, qishloq joylarida yashovchi ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish orqali jamoaviy farovonlik va barqaror rivojlanish ta’minalandi.

Ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati” mavzusini o‘rganish 2024-yilgi sharoitlarda O‘zbekiston uchun ham, xalqaro hamjamiyat uchun ham dolzarb hisoblanadi. Ushbu tadqiqot mavjud muammolarni aniqlash, ayollarning iqtisodiy salohiyatini ro‘yobga chiqarish yo‘llarini taklif etish, gender tengligini ta’minalash va davlat siyosatini takomillashtirishga xizmat qiluvchi ilmiy asos yaratishga qaratilgan. Mavzuning ahamiyati uning iqtisodiy foyda keltirishi, ijtimoiy tenglikni ta’minalashi, oilaviy farovonlikni oshirishga hissa qo‘sishi va O‘zbekistonning uzoq muddatli rivojlanish maqsadlari bilan uzviy bog‘liqligida namoyon bo‘ladi.

Muammoni hal qilish usullari. O‘zbekiston Respublikasida ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishda bir qator muammolar mavjud bo‘lib, ular moliyaviy resurslarga cheklangan kirish, ta’lim va malaka darajasining pastligi, ijtimoiy stereotiplar, oilaviy majburiyatlar va vaqt cheklovlarini o‘z ichiga oladi. 2024-

yilgi ma'lumotlarga asoslanib, ushbu muammolarni hal qilish uchun quyidagi usullar taklif etiladi: imtiyozli kreditlar va grantlar orqali moliyaviy qo'llab-quvvatlash, malaka oshirish dasturlarini kengaytirish, ayollarni tadbirkorlikka motivatsiya qilish uchun ijtimoiy dasturlarni kuchaytirish, shuningdek, oilaviy va jamoat hayotidagi gender stereotiplarni bartaraf etishga yo'naltirilgan siyosatlarni amalga oshirish.

Moliyaviy resurslarga kirishni osonlashtirish: Ayollar ko'pincha bank kreditlari olishda qiyinchiliklarga duch keladi, chunki ularning aksariyatida garov mulki yoki biznes tajribasi yetishmaydi. 2024-yilda Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, ayollar orasida tadbirkorlikni boshlash uchun moliyaviy qo'llab-quvvatlashdan foydalanganlar ulushi atigi 15% ni tashkil etgan. Bu holat, ayollarga moliyaviy resurslarga kirishni osonlashtirish, garovsiz kreditlar, imtiyozli dasturlar va o'quv kurslarini taklif qilishni talab qiladi, shuningdek, ularning biznes tajribasini oshirish uchun treninglar va maslahat xizmatlarini kengaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Ta'lim va malaka oshirish dasturlarini joriy etish: Qishloq hududlarida yashovchi ayollarning aksariyati biznes boshqarish, marketing yoki moliyaviy savodxonlik bo'yicha yetarli bilimlarga ega emas. 2024-yilda tadbirkor ayollarning 70% dan ortig'i shahar hududlarida faoliyat yuritsa, qishloq ayollar ulushi 30% dan past. Bu holat, qishloq hududlarida yashovchi ayollarni biznes boshqarish, moliyaviy savodxonlik va marketing bo'yicha o'quv kurslari bilan ta'minlash zarurligini ko'rsatadi. Shuningdek, qishloq ayollariga malakali ta'lim va resurslarga kirish imkoniyatlarini yaratish, ularning iqtisodiy faolligini oshirishga yordam beradi.

Ijtimoiy noto'g'ri fikrlarni bartaraf etish uchun targ'ibot: An'anaviy qarashlar ayollarni faqat uy xo'jaligi bilan cheklashni va biznes bilan shug'ullanishni "ayol ishiga" mos kelmaydigan faoliyat sifatida ko'rishni davom ettiradi. Bu holat, ayniqsa, qishloq hududlarida yanada yaqqol ko'rindi, chunki bu joylarda ayollarning iqtisodiy faolligi va tadbirkorlikka jalb qilinishi ko'proq to'siqlarga duch keladi. Ijtimoiy stereotiplar va an'anaviy qarashlarni bartaraf etish, ayollarni iqtisodiy faoliyatga kengroq jalb qilish va gender tengligini ta'minlash uchun zarur chora-tadbirlar amalga oshirilishi kerak.

Vaqt cheklovlarini kamaytirish uchun infratuzilma qo'llab-quvvatlash: Oilaviy majburiyatlar, xususan, bolalarga qarash, ayollarning tadbirkorlikka vaqt ajratishini qiyinlashtiradi. 2024-yilda qishloq hududlarida bog'cha joylari yetishmasligi sababli 30% ayollar ishga kirishdan bosh tortgan. Bu holat, ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish uchun oilaviy yordam tizimini kengaytirish va bolalar uchun ta'lim xizmatlarini yaxshilash zarurligini ko'rsatadi.

Yuqoridagi usullar ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishdagi muammolarni kompleks tarzda hal qilishga qaratilgan bo‘lib, 2024-yilgi ma’lumotlarga asoslanadi. Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, ta’lim, ijtimoiy targ‘ibot va infratuzilma rivoji birgalikda amalga oshirilganda, ayollarning iqtisodiy faolligi sezilarli darajada oshadi. Ushbu choralar nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki gender tengligini mustahkamlab, O‘zbekistonning ijtimoiy barqarorligi va barqaror iqtisodiy o‘sishini qo‘llab-quvvatlaydi. Taklif etilgan yechimlar, davlat siyosatini takomillashtirish va mahalliy sharoitlarga moslashtirish orqali amalda qo‘llanilishi mumkin, bu esa ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishda mavjud to‘siqlarni bartaraf etish va ularning muvaffaqiyatli rivojlanishiga hissa qo‘shadi.

Muammolarni hal qilishda quyidagi tamoyillarga e’tibor qaratish zarur:

O‘zbekistonda ayollarni tadbirkorlikka jalb qilishda mavjud muammolarni bartaraf etishda barqarorlik, gender tengligi, iqtisodiy samaradorlik va mahalliy sharoitlarga moslashuvchanlik kabi tamoyillarga alohida e’tibor qaratish zarur. Ushbu tamoyillar asosida ishlab chiqilgan yechimlar nafaqat qisqa muddatli natijalar beradi, balki uzoq muddatli iqtisodiy va ijtimoiy o‘sishni ta’minlab, mamlakatning barqaror rivojlanishiga hissa qo‘shadi. Yechimlar, shuningdek, ayollarning tadbirkorlik salohiyatini ro‘yobga chiqarish, ijtimoiy farovonlikni oshirish va iqtisodiy o‘sishni rag‘batlantirishga xizmat qiladi.

Mikrokredit dasturlari: Ayollar uchun past foizli (2-5%) yoki foizsiz kreditlar hajmini 2024-yildagi 1 trillion so‘mdan 2025-yilda 1,5 trillion so‘mga oshirish. Bu gender tengligini ta’minlashga xizmat qiladi, chunki ayollar erkaklarga nisbatan moliyaviy jihatdan kam ta’minlangan.

Grantlarning barqaror taqsimoti: “Ayollar daftari” doirasida 100 ming ayolga grant berilgan bo‘lsa, bu dasturni qishloq va shahar ayollarini o‘rtasida teng taqsimlash orqali barqarorlik tamoyiliga rioya qilish.

Xususiy sektor bilan hamkorlik: Banklar bilan birgalikda ayollarga maxsus moliyaviy mahsulotlar (masalan, garovsiz kreditlar) taklif etish, bu esa iqtisodiy samaradorlikni oshiradi.

Qisqa muddatli kurslar: 2024-yilda 50 ming ayol qatnashgan bepul o‘quv kurslarini 2025-yilda 100 mingga yetkazish. Kurslar mahalliy ehtiyojlarga (masalan, qishloq xo‘jaligi yoki tikuvchilik) moslashtirilib, moslashuvchanlik tamoyiliga rioya qilinadi.

Onlayn ta’lim platformalari: “Onlayn mahalla” tizimiga tadbirkorlik bo‘yicha modullar qo‘shish orqali qishloq ayollariga masofaviy ta’lim imkonini berish, bu barqaror bilim tarqatishni ta’minlaydi.

Targ‘ibot kompaniyalari: 2024-yilda “O‘zbekiston-24” telekanalida boshlangan ayollar tadbirkorligi haqidagi ko‘rsatuvlarni kengaytirish va ijtimoiy tarmoqlarda targ‘ibotni kuchaytirish. Bu gender tengligini targ‘ib qiladi.

Mahalla tizimidan foydalanish: Mahalla yettiligi orqali ayollar tadbirkorligining afzalliklari haqida ma'lumot tarqatish, bu esa mahalliy jamoalarda barqaror o'zgarishlarga xizmat qiladi.

Bog'chalar tarmog'ini kengaytirish: 2024-yilda 500 ta yangi bog'cha ochilgan bo'lsa, 2025-yilda bu sonni 1000 taga yetkazish. Bu ayollarga moslashuvchan vaqt jadvalini ta'minlaydi.

Masofaviy ish imkoniyatlari: Onlayn savdo platformalarini (masalan, “Uzum Market” yoki “OLX”) ayollar uchun moslashtirish orqali samarali vaqt boshqaruviga erishish.

Xalqaro tajribani moslashtirish: Janubiy Koreyaning ayollar tadbirkorligini rivojlantirish tajribasini (EPS-TOPIK kabi tizimlar) O'zbekistonga moslashtirish, bu samaradorlikni oshiradi.

Hamkorlik loyihalari: UN Women va Jahon banki kabi tashkilotlar bilan qishloq ayollari uchun loyihalor ishlab chiqish, bu uzoq muddatli natijalarni kafolatlaydi.

Muammolarni hal qilishda barqarorlik (uzoq muddatli natijalar), gender tengligi (adolatli imkoniyatlari), iqtisodiy samaradorlik (resurslardan oqilona foydalanish) va moslashuvchanlik (mahalliy sharoitlarga moslashish) tamoyillari asos qilib olindi. 2024-yilgi ma'lumotlarga asoslangan ushbu usullar ayollarning tadbirkorlikdagi faolligini oshirish bilan birga, O'zbekiston iqtisodiyoti va jamiyatining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi. Takliflar davlat siyosati va mahalliy ehtiyojlar bilan uyg'unlashtirilgan holda amalga oshirilishi lozim.

Ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar. Ayollarni tadbirkorlikka jalb qilish O'zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishi uchun muhim imkoniyat bo'lib, bu jarayonda mavjud muammolarni bartaraf etish ilmiy yondashuv va aniq strategiyalarni talab qiladi. 2024-yilgi statistik ma'lumotlar (Statistika agentligi, Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi) va xalqaro tajribaga asoslangan holda quyidagi taklif va tavsiyalar ilgari suriladi:

- Mikrokreditlarning maksimal summasini 50 million so'mdan 100 million so'mga oshirish va foiz stavkasini 5% gacha pasaytirish. Bu ayollarning kichik biznesni boshlash imkoniyatini kengaytiradi.
- Ayollar tadbirkorligi jamg'armasi tashkil qilish va uni davlat-xususiy sheriklik asosida moliyalashtirish.
- Banklar bilan gender sezgir moliyaviy mahsulotlar (masalan, garovsiz kreditlar) ishlab chiqish bo'yicha hamkorlikni yo'lga qo'yish.
- Qishloq hududlarida 2025-yilda 200 ta mobil o'quv markazi tashkil qilish, har bir markazda oyiga 100 ayolni biznes asoslari va raqamli ko'nikmalarga o'qitish.

- “Ayollar uchun raqamli tadbirkorlik” dasturini ishga tushirish, bu orqali 50 ming ayolga onlayn savdo va marketing bo‘yicha bilim berish.
- Mahalla tizimida “Gender tenglik kengashlari” tashkil qilish va ular orqali 100 ming oilaga tadbirkorlikning foydalari haqida ma’lumot yetkazish.
- Ommaviy axborot vositalarida ayollar tadbirkorligini targ‘ib qiluvchi serial yoki ko‘rsatuvarlar ishlab chiqarish uchun davlat grantlari ajratish.
- Ayollar uchun “Ish + Parvarish” dasturini joriy etish, bu orqali tadbirkor ayollarning bolalari uchun bepul bog‘cha joylari taqdim etiladi.
- Yevropa Ittifoqining gender sezgir byudjetlashtirish tajribasini O‘zbekiston byudjet tizimiga integratsiya qilish va ayollar uchun maxsus moliyaviy dasturlarni ko‘paytirish.

Yuqoridaq takliflar va tavsiyalar ilmiy tadqiqotlar (McKinsey, UN Women, Jahon banki), 2024-yilgi mahalliy statistika va xalqaro tajribaga asoslanib ishlab chiqildi. Ushbu choralar moliyaviy imkoniyatlarni kengaytirish, ta’lim darajasini oshirish, ijtimoiy noto‘g‘ri fikrlarni bartaraf etish, infratuzilmani rivojlantirish va davlat siyosatini takomillashtirish orqali ayollar tadbirkorligini barqaror rivojlanishga xizmat qiladi. Takliflar O‘zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlariga moslashtirilgan bo‘lib, ularning amalga oshirilishi mamlakat iqtisodiyoti va gender tengligiga sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatadi, bu esa barqaror rivojlanishga olib keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- a. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston 2030” strategiyasi to‘g‘risida” farmoni, 11.09.2023-yildagi PF-158-son. <https://lex.uz/ru/docs/-6600413>
- b. Qulmurotov S.J. “Marketing” fanidan O‘quv qo‘llanma. “STAP-SEL” nashriyoti. Samarqand 2024. 328 bet.
- c. Digital маркетинг: что такое цифровой маркетинг и почему он нужен вашему бизнесу уже сегодня. <https://lafounder.com/article/digital-marketing>
- d. Qulmurotov S.J. Asalarichilik faoliyatini yuritishda yetuk soha mutaxassislarning roli. Xorazm ma’mun akademiyasi axborotnomasi. -9/2-2024. UO’K 338.436.2, 2024-yil.
- e. Qulmurotov S.J. Hududlarda asalarichilik klasterlari orqali asalarichilik sohasini barqaror rivojlantirish tamoyillari. “IQTISODIYOT VA TURIZM” xalqaro ilmiy va innovatsion jurnali. -№3(17) 2024, 2024-yil.
- f. Qulmurotov S.J. Asalarichilik tarmog‘ining aholi turmush tarzidagi o‘rni. Qishloq xo‘jaligini barqaror rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari. -№ 2

“TOP IZLANUVCHI - 2025” ILMIY VA IJODIY ISHLAR TANLOVI

(14/2) 2024 , 2024-yil.

g. Qulmurotov S.J. Qashqadaryo viloyatida asalarichilik sohasidagi dolzarb muammolar. ATMU, INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENCE 1-son, 2024. №274079 , 2024-yil.

h. Qulmurotov S.J. Iskandarov S.U. Управление пчеловодческими кластерами и организационно-экономические механизмы. Кубанский государственный технологический университет – филиал ФГБУ «РЭА» Минэнерго России . -UDK001, 2024-yil.

i. Inom o‘g, Z. U. B. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITDA BIZNES JARAYONLARNI BOSHQARISHNING MARKETING STRATEGIYASI. *Journal of new century innovations*, 48(1), 124-129.

j. O‘G, Z. U. B. I. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITDA BIZNES JARAYONLARNI BOSHQARISHNING MARKETING STRATEGIYASI. *TADQIQOTLAR. UZ*, 33(2), 116-120.

k. Muxitdinov, X. (2023). BIZNES JARAYONLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNI MODELLASHTIRISHNING MATEMATIK VA INSTRUMENTAL USULLARI. *THE INNOVATION ECONOMY*, 1(01), 152-161

l. Bekmurodov Baxtiyor, & Zokirov Ulug`bek. (2024). Raqamli moliyaviy texnologiyalarning boshqaruvdagi roli va uning O‘zbekiston uchun ahamiyati. *SYNAPSES: INSIGHTS ACROSS THE DISCIPLINES*, 1(4), 79–85. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14062978>

m. Jumaniyozovich, Q. S. (2024). KIBERXAVFSIZLIKNING IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI. «НАДЕЖДА НАЦИИ» МЕЖДУНАРОДНОГО НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОГО КОНКУРС, 1(1).

n. Шукров, У. (2022). ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ ИҚТИСОДИЁТИДА САНОАТ КОМПЛЕКСИНИНГ ҲИССАСИ. *Iqtisodiyot Va ta’lim*, 23(4), 256–262. https://doi.org/10.55439/ECED/vol23_iss4/a594

o. Salyaevich, J. Q., & Pardaev, O. C. (2021). Digital Transformation: The Role of a Digital Platform based on Business Model. Middle European Scientific Bulletin, 10, 280-284.